
Kyrkomötet
Motion 2015:102
av Ola Isacson m.fl.

Sekulära alternativ till kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bearbeta frågor kring hur Svenska kyrkan ser på sekulära alternativ till kyrkliga handlingar, särskilt mot bakgrund av att religiösa inslag blir vanligare i dessa alternativ.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över de rekommendationer som gjorts för när anställda eller förtroendevalda i Svenska kyrkan leder eller medverkar i sekulära alternativ till kyrkliga handlingar.

Motivering

Under 2000-talet har sekulära alternativ till kyrkliga handlingar genomgått en märkbar förändring, tydligast när det gäller borgerlig begravning. En borgerlig begravning är inte längre liktydig med en ateistiskt eller agnostiskt präglad begravningsakt. Många borgerliga begravningar har religiös prägel, med psalmsång och/eller religiöst präglad poesi, detta utan att begravningen sker i någon specifik kyrkas eller religions ordning. Den borgerliga begravningen har blivit rituellt rikare och framstår för många som ett fullödigt alternativ till en begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning.

Det verkar som om även borgerlig vigsel påbörjat en likartad förändringsprocess. T.ex. anger Markaryds kommuns webbplats: "Ibland kan det även hända att vigselförrättaren hjälper till med tal, psalmer och musik under vigselceremonin". I en intervju i Allt om bröllop, säger den borgerliga vigselförrättaren: "Vanligtvis sker vigselceremonin helt utan religiösa inslag men vill paret ha en psalm eller en bön brukar även det gå bra".

När det gäller namngivningsfest/-ceremoni är det vanligt att webbplatser behandlar dop och namngivning som parallella och likvärdiga alternativ, där sång och musikkörslag är samma för båda.

Situationen kring de sekulära alternativen till kyrkliga handlingarna har förändrats och kommer sannolikt att förändras än mer. Inslag av tro och religion kan, för den som vill ha det så, mycket väl förenas med borgerlig begravning, borgerlig vigsel eller namngivningsceremoni.

I detta förändrade landskap är det viktigt att bearbeta hur Svenska kyrkan förhåller sig till de sekulära alternativen.

För borgerlig begravning gavs genom ett biskopsbrev 2006 ett klart besked: "En präst eller diakon bör lika lite som en kyrkligt förtroendevald i ledande ställning vara officiant vid en borgerlig begravning." – Biskopsbrevet förefaller vara författat i en kontext där borgerlig begravning är detsamma som ateistisk/agnostisk begravning. Men så är det ju inte längre.

Vi motionärer är fullt medvetna om att förtroendevalda på olika nivåer i Svenska kyrkan är borgerliga vigselförrättare. Motionen har inget som helst syfte att kritisera dessa. Men det är viktigt att Svenska kyrkan påbörjar en bredare reflektion kring hur vi förhåller oss till de sekulära alternativen till kyrkliga handlingar, särskilt om det blir vanligare att dessa alternativ innehåller psalmsång och/eller andra uttryck för tro.

Så länge den borgerliga vigseln är religiöst neutral, vare sig prefererar en ateistisk, agnostisk eller religiös livssyn är det självklart oproblematiskt att kyrkliga företrädare är borgerliga vigselförrättare. Men om borgerliga vigslar börjar få inslag från den kyrkliga vigseln, är det lika oproblematiskt Svenska kyrkans företrädare förrättar sådana vigslar?

Eller den dag prästen blir tillfrågad om att be för och välsigna ett barn i samband med en namngivningsfest – hur handlar vi då?

Växjö, Umeå och Sollentuna den 22 juli 2015

Ola Isacsson (POSK)

Lisa Tegby (POSK)

Anders Roos (POSK)